

Neslyšící jako objekty i aktéři umění

Význam Deaf Art
pro ustanovení komunity Neslyšících

mariana.koutska@gmail.com

Atributy menšiny

- společná fyzická nebo kulturní charakteristika
 - sňatečnost/partnerství
 - útlak
 - vědomí příslušnosti k menšině
 - společné cíle
-

Ben Bahan - Hell, it's our world, too!

„Sazmořejmě, nemůžu popřít, že je tady mnohem víc lidí slyšících než neslyšících. Ale mohu a budu jim odpírat právo na to, aby si dělali nárok na celý svět.

Já, coby neslyšící, mám svá vlastní práva, své vlastní místo na této planetě.

Takže chodit kolem a říkat „to je svět slyšících“ je postoj předem odsouzený k nezdaru. Značí to jednu jedinou věc: pokud tohle připustíme, snižujeme náš životní standard na úroveň loutek.

Jsme, to co jsme, znakový lid, který funguje stejně jako slyšící ve všech aspektech života.“

<http://www.youtube.com/watch?v=yzTT7fKjexY>

Zrod kulturní menšiny Neslyšících

- Milánský kongres (1880)
 - Kongres v Cincinnati (1880)
 - Deaf President Now (1988)
-

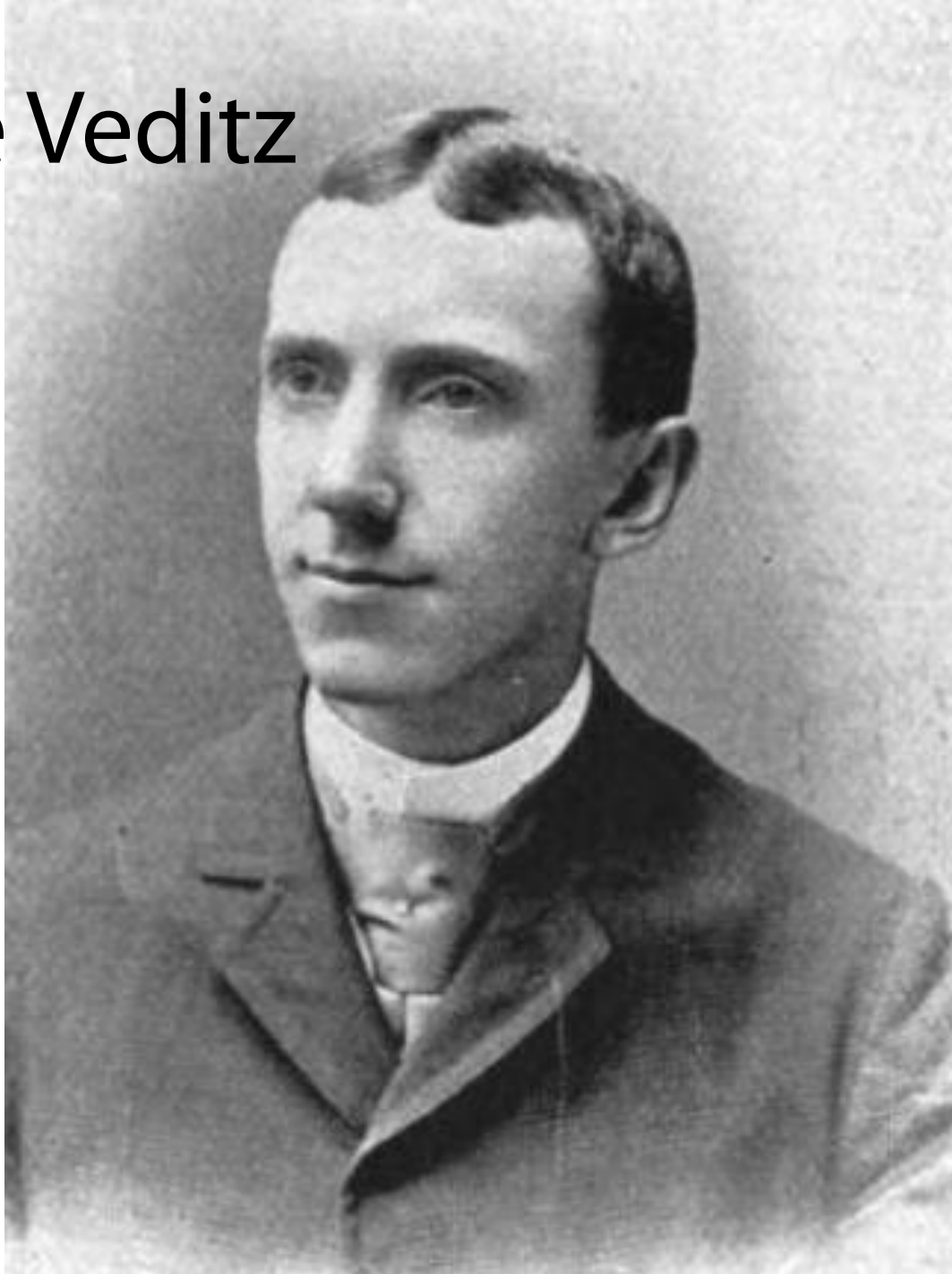
Překážky a útlak

- stereotyp vnímání neslyšícího jako postiženého
 - příslušnost k rozdílné kulturní menšině u dětí a rodičů
 - jazykový útlak
 - sterilizace
 - diskriminace ve vzdělávání, zastoupení
-

Kulturní hodnoty Neslyšících

- jazyk
 - společenské vztahy
 - příběhy a literatura
 - názorné učení se hodnotám Neslyšících
 - deafhood, deaflore
-

George Veditz

Neslyšící a éra němého filmu

- osvěta a putovní promítání ve městech a školách
 - filmy s neslyšícími herci
 - Charlie Chaplin: A Dog's life
 - filmy s tématem hluchoty
-

Význam filmu pro Neslyšící

- podpora a uchování ASL
 - začlenění neslyšících do celého filmového průmyslu
 - rovnoprávné publikum, využití ve vzdělávání
 - zlatá éra rovnoprávného a demokratického přístupu k neslyšícím
 - možnost sdílet obraz kultury Neslyšících, znakového jazyka
-

Neslyšící ve filmu a stereotypy

- ❑ hlupák (dummy): Deaf & Dumb
 - ❑ falešní neslyšící (žebrání) **The Deaf Do Not Beg!**
 - ❑ expert na odezírání
 - ❑ nešťastný neslyšící (osamocení)
 - ❑ neslyšící, který skvěle mluví
 - ❑ zázračný lék/operace, které vyřeší hluchotu
 - ❑ neslyšící jako objekt vtipu, posunky

 - ❑ Johnny Belinda (40. léta)
-

Divadlo Neslyšících

□ 40. léta 20. století

- první otevřená výzva o pomoc při vytvoření divadla neslyšících

□ 50. léta 20. století (USA)

- vznik koncepce národního divadla
- boj za přenesení ZJ na jeviště

□ 60. léta 20. století (USA)

- *„By entertaining, enlightening and educating our audiences, we change lives through the arts.“*
-

<http://www.youtube.com/watch?v=MOe0sTiVbT0>

Změny ve vnímání postižení

- lidská práva a společnost
 - divadelní pokusy využít ZJ
 - výzkum znakového jazyka
 - paradivadelní systémy
-

Umělecký projev neslyšících v USA

▶ Betty G. Miller (1972)

- 1. výstava umění na Gallaudetově univerzitě:
 - „Zkušenost neslyšících“

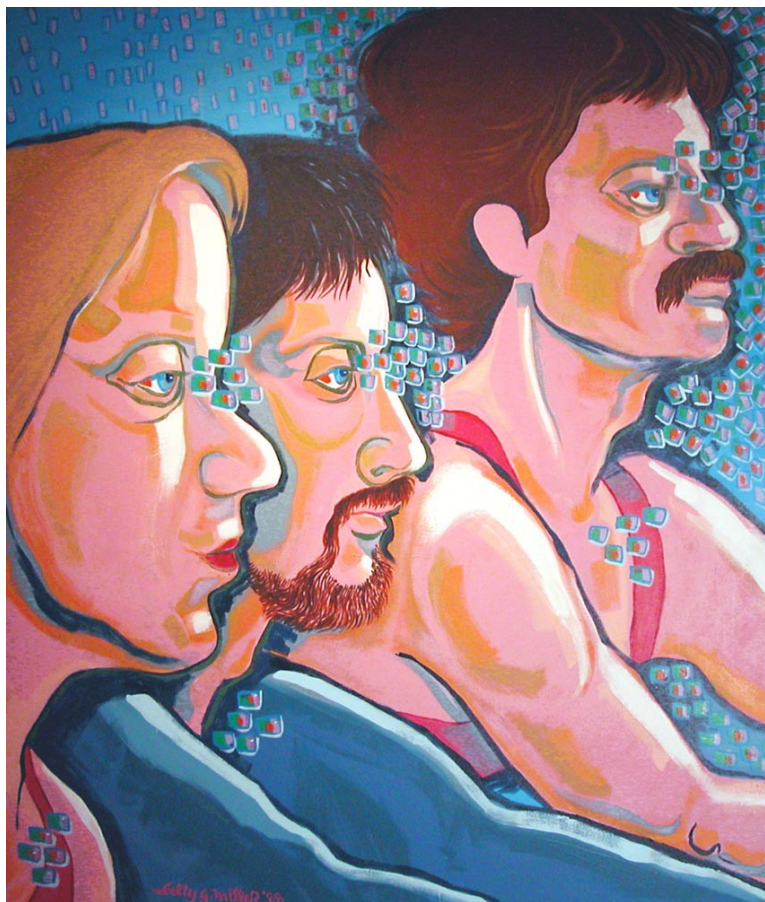

Deaf
Picnic

BETTIGER 94

Spectrum (1975)

- ustanovení komunity
Neslyšících umělců
 - divadlo
 - poezie, tanec
 - vizuální umění
- shromažďování prací
Neslyšících umělců
 - Betty G. Miller
 - Chuck Baird

Výtvarné umění Neslyšících

▶ charakteristiky

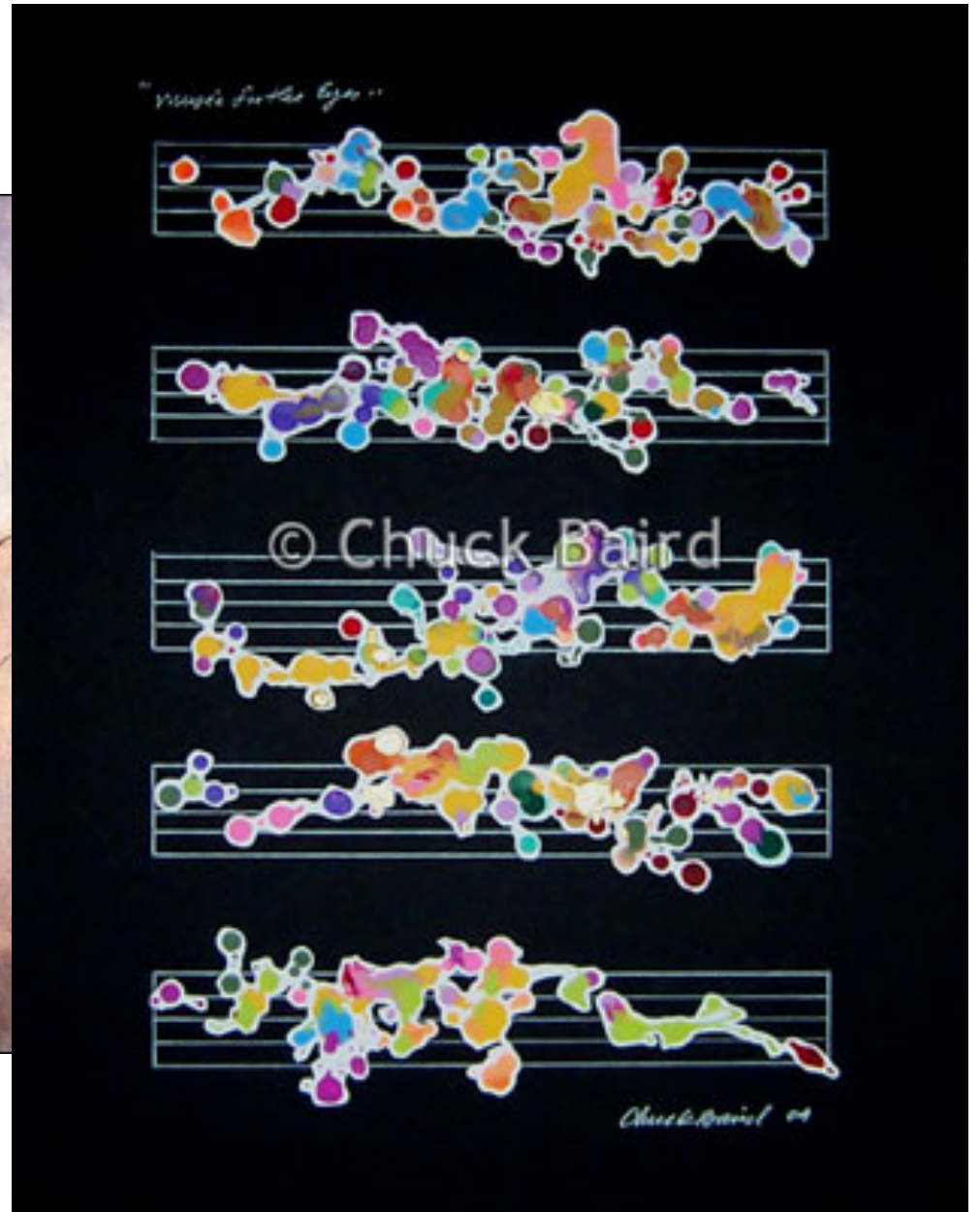
- kontrastní barvy a významy
 - kontrastní textury, intenzivní barvy
 - centrální výjev
 - zvýraznění obličejových a tělesných rysů
 - oči, uši, ústa, ruce
 - témata
 - ruce, zvuk, tváře, znakový jazyk, odpor, historie, čest
-

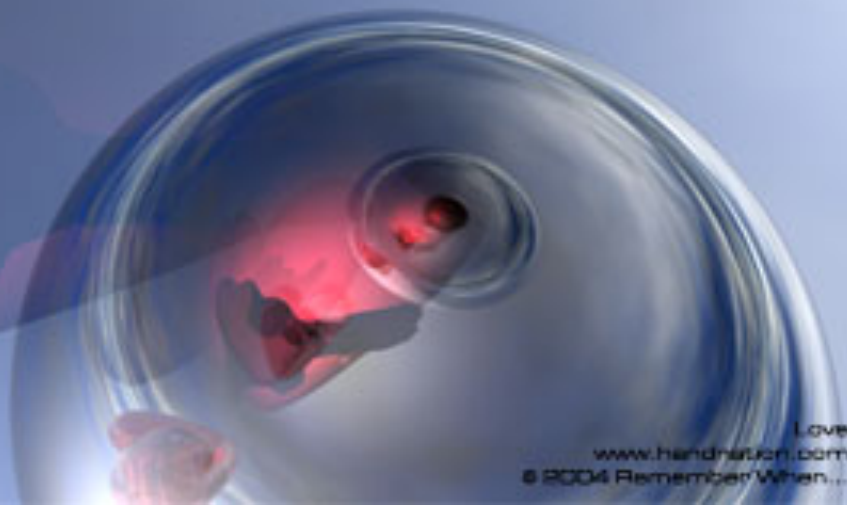
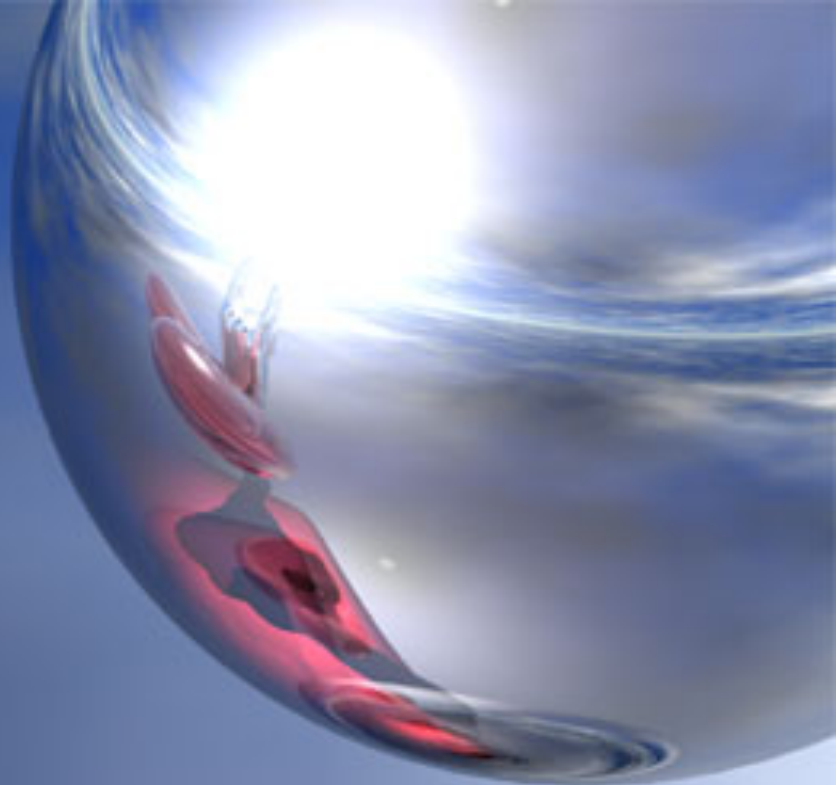
BAIRD | FIRST NATIONAL TOURING EXHIBIT OF DEAF CULTURE ART
Art No.2 | Elements of a Culture: Visions by Deaf Artists 1999-2000

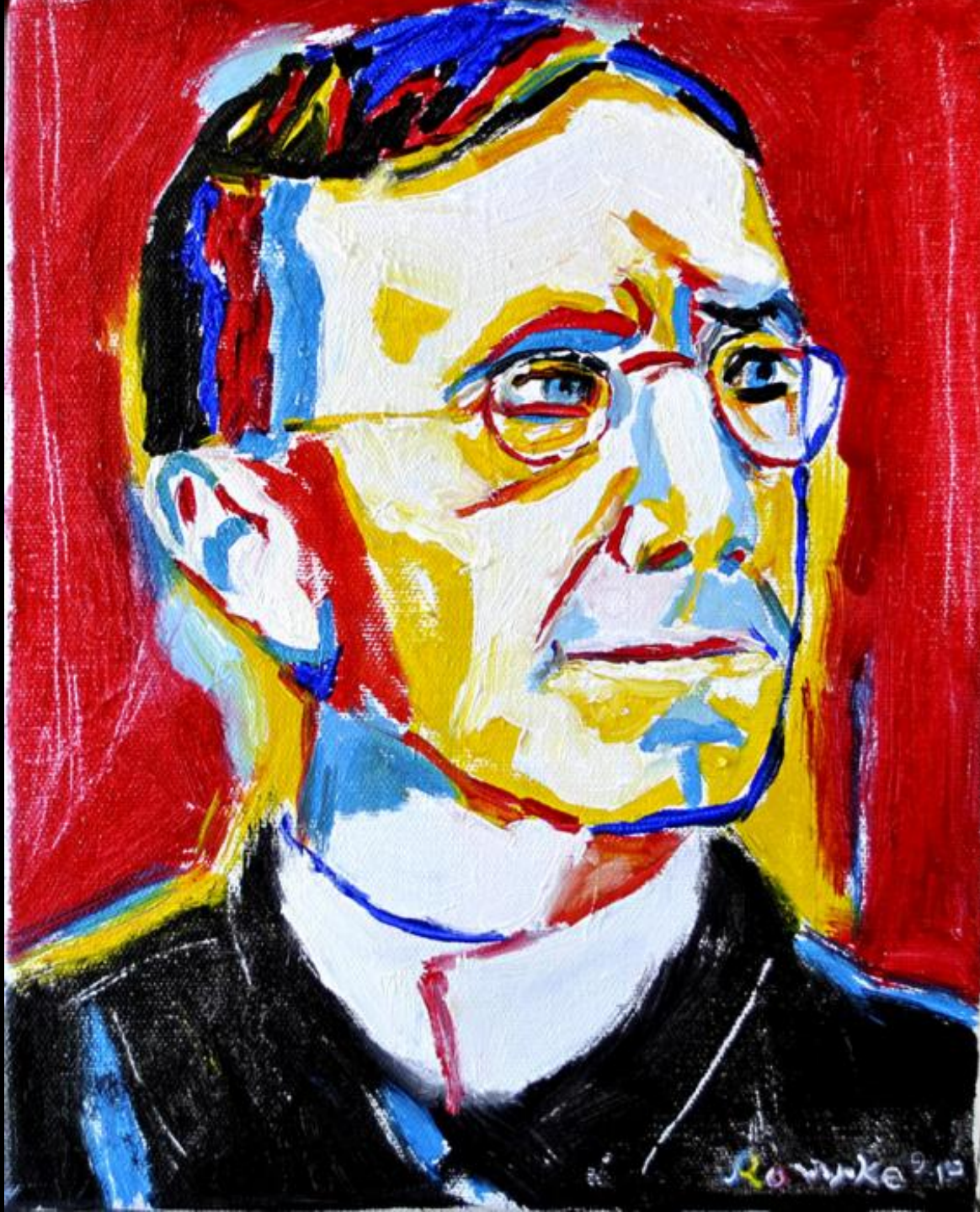

© Susan Dupor

Manifest De`VIA (1989)

- Deaf View / Image Art
 - umělecký workshop na Deaf Way Arts Festival
 - vytvoření manifestu definující kulturu umění Neslyšících
 - Resistance Art
-

Manifest De`VIA

- reprezentace Neslyšících umělců
 - cílem vyjádřit vlastní kulturní nebo fyzickou zkušenost Neslyšícího skrze umění
 - podpora tradičních uměleckých disciplín
 - malba, socha, kresba, fotografie, tisk
 - podpora alternativních médií
 - textilní umění, keramika, lightdesign a koláž
-

Manifest Surdismu

- Arnaud Balard
- umělecké, filosofické a kulturní hnutí oponující audismu

„We, surdists, let propose to express ourselves by literature, theater, cinema, painting, sculpture or any other form of expression, by exploring all that touches, of near and by far, with deafness and the Deaf people and their place in social space.“

Neslyšící herci na scéně 80. léta

„Já chci žít s ostatními, ale po celý můj život za mne právě ostatní mluvili: ona říká, ona tím myslí, ona chce. Jako by tu nebylo žádné JÁ. Jako by tu nebyl nikdo, kdo by mi rozuměl.

Dokud mi nedovolíte stát se samostatným jedincem, MNOU, stejně jako jste vy sebou, nikdy nebudete schopní vstoupit do mého ticha a poznat mě. A dokud toho nebudete schopni, tak se ani já poznat nenechám. Do té doby se nemůžeme sblížit. Nemůžeme mít vztah.

<http://www.youtube.com/watch?v=EZ7HxkZKDuk>

Zrod kulturní menšiny Neslyšících

- ❑ Milánský kongres (1880)
 - ❑ Kongres v Cincinnati (1880)
 - ❑ Deaf President Now (1988)
 - https://www.youtube.com/watch?v=El_qTr3L0G0
-

THE DEAF SIDE

© MAUREEN "MOE" KLUSZA '06

STUDENT: "ARE YOU WILLING TO RE-OPEN THE PRESIDENT SEARCH PROCESS TO MAKE PEOPLE AND THE COMMUNITY HAPPY?"

I HAVE NO PLANS TO RESIGN. I WILL STAY AS THE 9TH PRESIDENT.

STUDENT: "ARE YOU STAYING IN THE POSITION FOR YOUR OWN SELFISH REASONS?"

I HAVE NO PLANS TO RESIGN. I WILL STAY AS THE 9TH PRESIDENT.

STUDENT: "YOU ARE SAYING THE SAME THING OVER AND OVER AGAIN!"

I HAVE NO PLANS TO RESIGN. I WILL STAY AS THE 9TH PRESIDENT.

HUSBAND: "GOOD NIGHT, HONEY. I LOVE YOU."

I HAVE NO PLANS TO RESIGN. I WILL STAY AS THE 9TH PRESIDENT.

Umění lidí zbavených práv a svobod

„Většina mé práce zobrazuje zkušenost Neslyšících vyjádřenou tou nejvhodnější formou komunikace: vizuálním uměním.

Ukazuji obojí: útlak i krásu kultury Neslyšících a amerického znakového jazyka tak, jak jí vidím já. Doufám, že tato práce a porozumění, které může z vizuálního vyjádření vzejít, pomůže přemostit propast mezi světem Neslyšících a světem slyšících.“

Neslyšící a kultura...

- *Neslyšící se díky vlastní svébytné kultuře stávají celistvými.*
- *Neslyšící se nevnímají jako nedokonalí slyšící, ale jako kulturní bytosti s vlastním jazykem ve společném světě s ostatními.*
- *Kultura dává Neslyšícím důvod k existenci v moderním světě.*

Padden a Humphries, 2005

iPain

Současnost

- World deaf cinema festival 2010
 - Deaffest: každoroční filmový festival neslyšících (UK)
 - Clin d'Oeil (festival kultury Neslyšících)
 - divadlo, pouliční performance:
<http://www.youtube.com/watch?v=CqzFZ35adP4>
 - film: <http://www.youtube.com/watch?v=d40E3v-E9Zs>
 - výstavy (výtvarné umění)
 - literatura, pomůcky
 - workshopy pro děti
-

Zdroje

- ❑ BRAGG, Bernard. *Lessons in Laughter: The Autobiography of a Deaf Actor*. Washington, D.C. : Gallaudet University Press, 1990. ISBN 0-930323-46-7.
 - ❑ Deaf Art: <http://www.deafart.org/>
 - ❑ GLICKMAN, Neil; HARVEY, Michael. *Culturally affirmative psychotherapy with deaf persons*. 1st edition. New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates, 1996. 289 p. ISBN 0-8058-1488-4.
 - ❑ Novotná, P. *Deaf Art – Výtvarné umění Neslyšících v euroamerickém kontextu*. Brno: MU, 2008. 95 s. ISBN 978-80-210-4776-1.
 - ❑ PADDEN, Carol; HUMPHRIES, Tom. *Inside Deaf Culture*. 1st edition. Harvard University Press, 2005. 209 p. ISBN 0-674-01506-1.
 - ❑ RIT: National technical institute for the Deaf:
<http://www.rit.edu/ntid/dccs/dada/dada.htm>
 - ❑ WILCOX, Sherman (ed.). *American Deaf Culture: An Anthology*. Linstok Press, 1989. ISBN 0-932130-09-7.
-